

650

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΕΙΩΝ

ΟΛΙΓΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΜΑΣ

ΕΝ ΚΕΑΙ

1911

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

0.1020

630.9445

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΚΕΙΩΝ

ΟΛΙΓΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΜΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑΝ ΜΑΣ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ
 ΑΘΗΝΩΝ
 1934 / 4794
 28 ΜΑΙ. 1958

ΕΝ ΚΕΑΙ

1911

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάισονε καὶ Ν. Καργαδούρη — 8404.

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ
Κ. ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗΝ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΕΚΛΕΓΕΝ ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1911

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ 1911—1913

ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ, ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ Ν. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, *Πρόεδρος*

ΚΩΝΣΤ. Α. ΙΕΡΟΜΝΗΜΩΝ, *Αντιπρόεδρος*

ΠΑΝ. ΜΠΑΚΑΝΑΚΗΣ, *Γεν. Γραμματεὺς*

ΝΙΚ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΔΗΣ, *Ταμίας*

ΙΩΑΝΝ. ΛΑΚΩΝ, *Εἰδικὸς Γραμματεὺς*

ΙΩΑΝΝ. ΚΟΡΔΟΚΟΥΛΗΣ, *Ἐφορος*

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Γ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΔΗΣ

ΛΕΩΝ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ

ΦΡ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΔΗΜ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. ΓΛΕΟΥΔΗΣ

ΕΥΑΓΓ. ΙΕΡΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΑΝ. ΜΑΡΙΝΟΣ

ΔΗΜ. ΜΠΙΘΗΜΗΤΡΗΣ

ΝΙΚ. ΨΥΛΛΑΣ

ΙΩΑΝΝ. ΠΟΡΙΧΗΣ

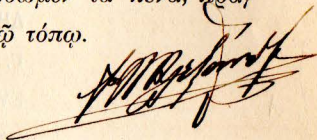
ΤΡΙΑΝΤΑΦ. ΚΥΤΑΡΙΟΛΟΣ

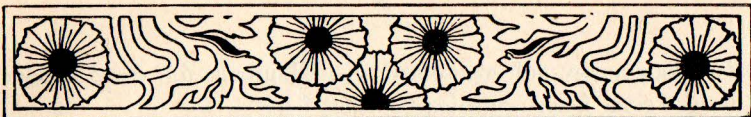
ΒΑΣ. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ Γεωργικὸς Σύνδεσμος τῶν Κείων, ἐπιζητῶν διὰ παντὸς τρόπον νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὸν τόπον, φρονεῖ ὅτι ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ φροντίδων πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ διάδοσις πολλῶν ὠφελίμων γεωργικῶν γνώσεων, τῶν ὁποίων πολλοὶ στεροῦνται, ἢ ὑπόδειξις νεωτέρων τρόπων καλλιέργειας, ἢ καταπολέμησις ἀσθενειῶν ἀγνώστων τοῖς πολλοῖς μέχρι σήμερον, καὶ ἡ προτροπὴ τῶν γεωργῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν πολλῶν γνωστῶν μὲν εἰς αὐτοὺς τὰ ὁποῖα ὄμως, εἴτε δι' ἀμέλειαν εἴτε διὰ κακῶς ἐννοουμένην οἰκονομίαν, παραμελοῦσι πρὸς μεγάλην αὐτῶν καὶ τοῦ τόπου ζημίαν.

Ἐπειδὴ δὲ καθίσταται δύσκολος, διὰ πολλοὺς λόγους, ἡ διὰ ζώσης διάδοσις αὐτῶν προβαίνομεν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ παρόντος φυλλαδίου, βέβαιοι ὄντες ὅτι πολλοὶ θέλουσι ἀποφασίσει νὰ δοκιμάσωσι πολλὰ ἐκ τῶν συνιστωμένων, μὲ ἐπιείκειαν δὲ θέλουσι κρίνει τὴν μικρὰν καὶ ἑλλιπῆ ταύτην ἐργασίαν, ἀποβλέποντες εἰς τὸν σκοπὸν καὶ μόνον ὅφ' οὗ παρωρμήθημεν ἄς ἐλπίσωμεν δὲ ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ πληρώσωμεν τὰ κενά, πραγματευόμενοι ἐκτενέστερον τὰ συμφέροντα τῷ τόπῳ.

Ο ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΑΥΤΟΥ

Εἰς ὅλους εἶναι γνωσταὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις τοῦ Γεωργικοῦ Συνδέσμου. Ὅπως κάθε νοικοκύρης, ὁ ὁποῖος βλέπει ὅτι τὸ σπῆτι του δὲν πηγαίνει καλά, ὅτι πέφτει ἔξω, ἀρχίζει νὰ σκέπτεται τί πρέπει νὰ κάμῃ διὰ νὰ διορθωθῇ, ἔτσι καὶ ὁ ἰδικὸς μας τόπος ὁλόκληρος εἶδεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένη τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ^{μέχρι χθὲς} τοῦ ἐγέμιζαν τὴν τσέπη χρήματα, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ^{εὐνοήσῃ} διαφοροποιηθῇ διαφοροετικά διὰ νὰ διορθωθῇ τὴν οἰκονομικὴν του κατάστασιν. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ βελανίδι καὶ τὸ κρασί, τὰ δύο αὐτὰ σπουδαιότερα τοῦ τόπου προϊόντα, ἐχάθησαν σχεδὸν ἔντελῶς, ἐπεβάλλετο νὰ σκεφθῇ σοβαρῶς μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰ εἰσοδήματα ταῦτα δι' ἄλλων, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τινα ἔτη ἡ αὐτὴ οἰκονομικὴ εὐρωστία εἰς τὴν ὁποίαν μέχρι πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν εὐρίσκετο ἡ νῆσος μας. Καὶ οὕτω, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν πλέον διορατικῶν Κείων, ἀπεφασίσθη νὰ ἰδρυθῇ ὁ Γεωργικὸς Σύνδεσμος, μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ἡ ἰδέα αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο. Ἀπέδειξε δὲ διὰ τούτου ἡ μικρὰ μας νῆσος, ὅτι ἔχει πεποίθησιν εἰς ἑαυτήν, ὅτι ἐννοεῖ καὶ δύναται νὰ διορθωθῇ μόνη της. Καὶ διατὶ ὄχι; ποῖος ἄλλος τόπος ἔχει μεγαλυτέραν τοῦ ἰδιοῦ μας ἀνάπτυξιν; μήπως στερεῖται ἀνδρῶν οἱ ὁποῖοι νὰ ὑποβοηθήσουν ἀκόπως μίαν τόσοσιν σωτήριον ἐργασίαν διὰ τὸν τόπον των; ἀπ' ἐναντίας εἶναι τόσοσιν πολλοὶ οἱ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς νήσου μας, ὑλικῶς δὲ ἀνεξάρτητοι συμπολῖται ὥστε μόνον καλῇ θέλησις ἀρκεῖ

πρὸς προαγωγὴν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἡ μήπως ἀπὸ τοὺς ἄνδρας αὐτοὺς λείπει ἡ φιλοπατρία; βεβαίως ὄχι.

Καὶ ὄχι μόνον ἡ πατρις ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τῶν τέκνων της, διὰ νὰ δυνηθῇ διὰ τοῦ Γεωργικοῦ Συνδέσμου νὰ παρέχῃ πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τοὺς φιλοπροόδους καὶ νὰ ἐξωθῇ διαφόροτρόπως τοὺς ἐπιφυλακτικούς εἰς τὴν πρόοδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄτομα ἐν γένει καὶ οἱ μὴ γεωργοὶ ἔχουν ἄμεσον συμφέρον πρὸς τοῦτο. Διότι τί θὰ ἐμπορευθῇ ὁ ἔμπορος ὅταν δὲν ὑπάρχῃ βελανίδι; πῶς θὰ ἐργασθῇ ὁ παντοπώλης, ὁ ὑποδηματοποιός, ὁ καφεπώλης καὶ λοιποὶ ἐπαγγελματίαι ὅταν ὁ πολὺς κόσμος στερεῖται χρημάτων; διὰ τὸ ἴδιον λοιπὸν συμφέρον πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ Σωματεῖον.

Παροχὴ δένδρων δωρεὰν ἢ καὶ ἐπὶ μικρᾷ ἀποζημιώσει, ὅπως ἡ γενομένη ἐπιτυχὴς ἀρχή, εἰσαγωγὴ ἐκλεκτῶν σπόρων διαφόρων εἰδῶν, κεντραδίων δένδρων καὶ φαρμάκων κατὰ τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν, τῶν ὁποίων ἀπολύτως στερούμεθα, βελτίωσις τῆς μελισσοκομίας διὰ τῆς ὑποδειγματικῆς διατηρήσεως Εὐρωπαϊκοῦ μελισσοκομείου καὶ διάδοσις τῶν νεωτέρων αὐτῆς προόδων, προμήθεια διαφόρων γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανῶν, βελτίωσις τῆς κτηνοτροφίας κλπ. αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ἐργάζεται καὶ εἰς τὰ ὁποῖα διαρκῶς θ' ἀσχολῆται ὁ Σύνδεσμος.

Καὶ διὰ νὰ κατορθωθῶσιν ὅλα αὐτὰ δὲν ζητεῖ θυσίας ὁ Σύνδεσμος· ζητεῖ μόνον τὴν τακτικὴν καταβολὴν τῶν δυναμένων—καὶ ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν εἶναι πολλοὶ οἱ τοιοῦτοι—μικρὰν συνδρομὴν ἢ ὁποῖα ἐπιστρέφεται πολλαπλασία διὰ τῶν διαφόρων ἐκπτώσεων καὶ παροχῶν εἰς τὰς ὁποίας δικαιοῦνται τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου.

Εἶναι παγκοίνως γνωστὸν ὅτι ὅπου τὸ συνεταιρικὸν πνεῦμα ἐπικρατεῖ, ἐκεῖ καὶ ἡ πρόοδος καὶ ἡ ὑλικὴ ἀνεξαρτησία. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ ἄτομον ἀδυνατεῖ, ἢ δὲν ἀποφασίζει νὰ κάμῃ, ὁ συνεταιρισμὸς τὸ κατορθώνει.

Μίαν μηχανὴν λ. χ. διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σπόρων, διὰ τοῦ ὁποίου καθαρισμοῦ καὶ τὸ ἐμπόριον θέλει εὐκολυνθῇ καὶ ἡ παραγωγὴ αὐξάνει 15 - 20 τοῖς ἑκατὸν, τὴν ὁποίαν ὁ ἰδιώτης δυσκολεύεται νὰ προμηθευθῇ, ὁ δίκην ἐταιρείας Σύνδεσμος δὲν τὸ θεωρεῖ ἀδύνατον.

Παρὰ τὰς ἐκ πρώτης ὄψεως δυσκολίας δύναται νὰ κατορθωθῇ

ἡ διατήρησις 3-4 ἐπιβητόρων (λατάρια) διαφόρων ειδῶν τῶν ὁποίων ἡ χρησιμότης παρ' ὄλων ὁμολογεῖται, διότι εἶναι φανερόν ὅτι διὰ τούτων ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους θὰ ἀπολαμβάνῃ ὁ παραγωγὸς διπλάσιον κέρδος ἐκ τῶν γεννωμένων νέων ζώων. Τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ὑψίστης διὰ τὸν τόπον μας σπουδαιότητος πρὸς σύντομον δὲ αὐτοῦ ἐπιτυχίαν ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι ἔχουν ὑποχρέωσιν καὶ συμφέρον νὰ ἐργασθοῦν. Ἦδη ἀπέκτησεν ὁ Σύνδεσμος ἡμῶν ἓνα τοιοῦτον ἐπιβήτορα ταῦρον, χορηγία τοῦ Κράτους καὶ ἐλπίζει βασιζόμενος εἰς τὴν συνδρομὴν πάντων τῶν ἀναγνωρίζοντων τὰ ἐκ τῆς βελτιώσεως τῶν γενῶν καλὰ ὅτι θὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ καλὴ συντήρησίς του.

Ὁ Γεωργικὸς Σύνδεσμος τῇ βοηθείᾳ συνεταιρισμοῦ μελῶν τινῶν αὐτοῦ ἔκλεισε συμφωνίαν μὲ τὴν ἐν Ἀθήναις Γεωργικὴν καὶ Μελισσοκομικὴν Ἑταιρείαν ἢ «Δήμητρα», πρὸ ὀλίγου δὲ ἦλθεν εἰδικὸς μελισσοκόμος ὁ ὁποῖος ἐνεκατέστησε δέκα Εὐρωπαϊκὰς κυψέλας, ἐρχόμενος δὲ ἕξ φορὰς τὸ ἔτος θὰ διδάσκη τὰς νέας μεθόδους καὶ θὰ ἐπιβλέπῃ τὰ μελισσοκομεῖα τοῦ τόπου. Εἶναι φανερὰ ἡ ἐκ τούτου μεγάλη τοῦ τόπου ὠφέλεια ἐὰν οἱ μελισσοκόμοι μας ἀποφασίσουν νὰ ἐφαρμώσουν ὅσα ἤκουσαν ἢ εἶδον διὰ νὰ μὴ χάνωσιν ἀδίκως τὰ μελίσινα των καὶ διὰ νὰ προκόπτωσιν αὐτά.

Ἄνευ μεγάλης δυσκολίας ἠδύνατο ὁ Σύνδεσμος ἐντὸς 2-3 ἐτῶν νὰ φυτεύσῃ εἰς ῥεμματιᾶς καὶ δρόμους μεγάλου ἀριθμοῦ μωρεῶν αἱ ὁποῖαι μετὰ 3-4 ἔτη θὰ παρῆχον ὑλικὸν ἄφθονον, δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶχον τὴν διάθεσιν νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν μεταξοπαραγωγὴν, ὕστερον δὲ τὸ πλούσιον αὐτῶν φύλλωμα ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ τὴν κτηνοτροφίαν, ἰδίως ὡς τροφή τῶν αἰγοπροβάτων, καὶ τόπος κατ' ἐξοχὴν κτηνοτροφικὸς ὡς ἡ νῆσος μας δὲν θὰ ἔτρεχεν ἴσως τοῦ λοιποῦ τὸν κίνδυνον, ὅπως ἐφέτος, νὰ βλέπῃ ζῶα ἔτοιμα διὰ καρπὸν νὰ χάνωνται τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, κυρίως δι' ἔλλειψιν ἀρκετῆς καὶ καλῆς τροφῆς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ φύλλα τῶν μωρεῶν θὰ συνεπλήρουν τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Πρὸς τοῦτο ὅμως, πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν νεοφυτευτῶν δένδρων καὶ ἀντὶ νὰ καταστρέφῃ αὐτά, ἀπ' ἐναντίας, νὰ τὰ περιποιῆται διότι εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀνήκουν, εἶναι ἰδιοκτησία κοινή.

Εἶναι καιρὸς πλέον οἱ ὀλίγοι αὐτοί, πολὺ περισσότερον, εἰς εἶναι παιδιὰ, νὰ ἐξευγενισθῶσι, νὰ ἀποκτήσωσιν ἀγάπην διὰ τὰ ἄκακα αὐτὰ δένδρα, τοὺς πιστοτέρους αὐτοὺς φίλους μας διὰ τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένον.

Ἐνῶ δὲ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν δενδροστοιχιῶν αὐτῶν δὲν σκλαβόνομεν ἐκτάσεις δυναμένας ἄλλως πως νὰ χρησιμοποιηθῶσι, μὲ μικρὰν δαπάνην, ἐκτὸς τῆς μεγάλης ὠφελείας τοῦ τόπου, ἐπαναλαμβάνομεν, θὰ μεταβληθῆ ἢ ἐν πολλοῖς ξηρὰ ὄψις τῆς νήσου μας καὶ θὰ γίνῃ ἀκόμη ὠραιότερα.

Τὰ δένδρα.

Καμμία ἄλλη καλλιέργεια δὲν ἀποδίδει τόσα κέρδη σχετικῶς πρὸς τὰ καταβαλλόμενα κεφάλαια ὅσον ἡ δενδροκομία. Καὶ ὅμως παρ' ἡμῖν ὄχι μόνον δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εἶναι λόγῳ τῆς φυσικῆς γονιμότητος τῆς νήσου μας καὶ τοῦ μαλακοῦ κλίματός της, ἀλλὰ καὶ ὑστερεῖ κατὰ πολὺ.

Καὶ ὁ πτωχότερος Κεῖος δύναται νὰ διαθέσῃ χωρὶς ζημίαν τόπον διὰ 50—100 δένδρα, νὰ ἀποκτήσῃ δηλαδὴ μετὰ 3—5 ἔτη κεφάλαιον 2500—5000 δραχμῶν πολλοὶ δὲ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀμπέλια παλαιὰ καὶ σκεπανὰ καὶ τὰ ὁποῖα μὲ δυσκολίαν κρατοῦν εἰς τὴν ζωὴν· ἀλλ' ἐπιτρέπεται σήμερον νὰ δαπανῶμεν διὰ τὰ παλαιὰ αὐτὰ ἀμπέλια πολλάκις διπλάσια ἀπὸ ὅσα εἰσπράττομεν; δὲν εἶναι λοιπὸν χίλιες φορὲς προτιμώτερον νὰ τὰ γειμίσωμεν ἀμυγδαλιᾶς ἢ συκιᾶς καὶ νὰ τὰ διατηρήσωμεν 5—7 τὸ πολὺ ἔτη, ὅσον χρειάζονται τὰ μικρὰ δένδρα νὰ σηκωθοῦν, καὶ κατόπιν νὰ τὰ ξαμπελίσωμεν; Τοιοῦτοτρόπως δὲ καὶ περισσότερον καρπὸν θὰ πάρωμεν κατὰ τὸ διάστημα τῶν 5 ἕως 7 ἐτῶν ἀπὸ τὰ κλίματα (διότι θὰ τοὺς δώσωμεν δρόμον), καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ μείνουν μόνον τὰ δένδρα, χωρὶς λύπην θὰ τὰ ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τοὺς γείτονάς των διότι θὰ εἶναι πλέον εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ καρποῦ.

Πῶς πρέπει νὰ φυτεύονται τὰ δένδρα.

Τὰ μικρὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ φυτευθοῦν εἰς τὴν ὀριστικὴν των θέσιν χρειάζονται ὀλίγας περιποιήσεις, τὰς ὁποίας πολλοὶ θεωροῦν περιττάς, κακῶς σκεπτόμενοι· διότι τὸ μικρὸν

καὶ τρυφερὸν δένδρον εἶναι ὅπως τὸ μικρὸ παιδί, τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀναπτύσσεται καὶ προκόπτει, ὅταν ἔχωμεν τὸν νοῦν μας εἰς αὐτό, ἄλλως δὲ ὅταν τὸ ἐγκαταλείψωμεν εἰς τὴν τύχην του.

Αἱ ἐξῆς περιποιήσεις εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὰ μικρὰ δένδρα. Ὁ λάκκος τὸν ὁποῖον θὰ ἀνοίξωμεν 20 ἕως 30 ἡμέρας πρὸ τοῦ φυτεύματος, πρέπει νὰ γίνῃ ἓνα γόνατο βαθύς καὶ ἄλλο τόσον τὸ ὀλιγώτερον πλατύς· νὰ προσέχωμεν δὲ τὸ χῶμα τὸ ὁποῖον βγάζομεν ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος, νὰ τὸ σημαδεύωμεν διὰ νὰ τὸ ῥίψωμεν κατόπιν, ὅταν φυτεύσωμεν τὸ δένδρον, κοντὰ εἰς τὴν ῥίζαν, ἐκεῖνο δὲ τὸ χῶμα τὸ ὁποῖον ἐβγήκε ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ λάκκου νὰ ῥίψωμεν ἀπ' ἐπάνω.

Τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα φυτεύονται ὡς ξηρικά, τὸ πρῶτον τοῦλάχιστον καλοκαίρι, πρέπει νὰ ποτίζονται 2 ἕως 3 φορές.

Διὰ νὰ ἀναπτυχθῶν δὲ ταχύτερον καὶ διὰ νὰ μὴ διψοῦν πολὺ τὸ καλοκαίρι πρέπει μόλις πιάσουν νὰ ῥίψωμεν εἰς κάθε λάκκον 25 — 50 δράμια ἀπὸ τὸ λίπασμα τῶν λαχανικῶν ἢ νίτρον εἰς μικροτέραν ποσότητα. Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἔτος αὐξάνομεν τὴν ποσότητα τοῦ λιπάσματος.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πολὺ βοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δένδρου εἶναι τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν μεταχειρίζεται, ἂν καὶ εἶναι χρησιμώτατον καὶ δὲν κοστίζει τίποτε. Τὸ *στυλοτήρι*, εἴτε ἀπὸ καλάμι δυνατὸ εἶναι, εἴτε ἀπὸ ξύλον πρέπει νὰ φυτεύηται μαζὺ μὲ τὸ δένδρον καὶ νὰ μένῃ ἕως ὅτου δυναμώσῃ τὸ στέλεχος καὶ ἀντέχῃ εἰς τὸν δυνατὸν ἀέρα χωρὶς νὰ φοβῆται μὴ γύρῃ ἢ πατηθῇ. Τὸ *στυλοτήρι* ἢμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὅταν θέλωμεν ἐπάνω κλαδί ἢ σπάρτον διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὰ δένδρα ἀπὸ τὰ ζῶα ἂν εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὴν βοσκήν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ περιμένωμεν τὸ φθινόπωρον, ὁπότε σταματᾷ ἡ ἀνάπτυξις τῶν δένδρων, διὰ νὰ κάμωμεν τὸ φράξιμον αὐτὸ καὶ πάλιν ὅταν πρόκειται μόνον διὰ πρόβατα.

Τὰ δένδρα πρέπει νὰ μὴ φυτεύωνται πολὺ πικνά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παρατηροῦμεν εἰς πολλὰ φυτευμένα κτήματα, ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν 6 μέτρων τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο· εἰδικῶς δὲ διὰ τὰς συκὰς Σμύρνης αὗται πρέπει νὰ φυτεύωνται εἰς ἀπόστασιν 10 μέτρων διότι γίνονται δένδρα πολὺ μεγάλα.

Πρέπει ἐν ὅσῳ εἶναι ἀκόμη μικρὰ νὰ μὴ τὰ ἀφίνωμεν νὰ

παουριάζουν, ἀλλὰ νὰ τὰ καθαρίζωμεν διὰ νὰ ἀνοίγουν καὶ σχηματίζονται σὰν δισκοπότηρο καὶ νὰ μὴ τὰ ἀφίνωμεν νὰ προχωροῦν διαρκῶς πρὸς τὰ ἐπάνω διότι τότε ὁ ἄνεμος τὰ καταστρέφει.

Ὅταν ἔχωμεν νὰ φυτεύσωμεν πολλὰ δένδρα, τότε πρέπει νὰ προσέχωμεν τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν πέρνει εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ὁ βορρᾶς, καὶ κατὰ τὴν διεύθυνσιν αὐτὴν νὰ φυτεύωμεν τὰ δένδρα εἰς γραμμὰς διὰ νὰ προφυλάσῃ τὸ πρῶτον ὅλα τὰ λοιπά.

Ἐξευγενισμὸς τῶν δένδρων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ δένδρα πολλαπλασιάζονται διὰ *μοσχευμάτων* (κλαδιά), διὰ *παραφυάδων* (κολορίζια) καὶ διὰ *σπορᾶς*. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων τρόπων τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν δένδρων μόνον ὁ πρῶτος, ὁ διὰ κλαδιοῦ μεταβιβάζει εἰς τὸ νέον δένδρον ὅλας τὰς ιδιότητες τοῦ δένδρου ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ ἐκόψαμεν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ὅλα τὰ δένδρα νὰ τὰ πολλαπλασιάσωμεν τοιουτοτρόπως.

Δι' ὅλα τὰ ἄλλα δένδρα μεταχειρίζομεθα κολορίζια ἢ σπόρον· ἀλλὰ τὸ δένδρον τὸ ὁποῖον παράγεται οὕτω σπανίως ἔχει τὰ προτερήματα τῶν γονέων του· συνήθως ἀγριεύει καὶ πρέπει νὰ τὰ ἐμβολιάσωμεν διὰ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἔχωμεν δένδρα προσοδοφόρα.

Ἡμεῖς συνειθίζομεν κατὰ γενικὸν κανόνα, ὅσα μικρὰ δένδρα φυτρῶνουν κάτω ἀπὸ ἄλλα δένδρα καρποφόρα, ἢ τὰ κολορίζια, νὰ τὰ φυτεύωμεν χωρὶς καμμίαν ἄλλην φροντίδα, καὶ ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν τὰ δένδρα αὐτὰ νὰ μᾶς δώσουν πολλοὺς καρποὺς καὶ ὠραίους.

Ἐκτὸς τῶν δένδρων λοιπὸν τὰ ὁποῖα παρήχθησαν ἀπὸ κλαδιά, ὅλα τὰ ἄλλα ὀφείλομεν νὰ τὰ ἐξευγενίζωμεν διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Ὁ ἐμβολιασμὸς εἶναι ἡ μεγαλυτέρα πρὸδος τῆς Γεωργίας διότι, ἐκτὸς τῆς εὐκολίας τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει εἰς τὴν ἀλλαγὴν τοῦ εἶδους πλείστον δένδρων, ὅταν λαμβάνωμεν ἐμβόλια ἀπὸ πολυκαρπα καὶ ὑγιᾶ δένδρα καὶ περισσοτέρους καρποὺς θὰ παράγουν τὰ δένδρα μας καὶ πρὸ παντὸς ὠραιότερους.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει εἶναι ὅτι μερικὰ δένδρα, ὅπως ἡ πορτοκαλιά, λεμονιά, μανδαρινιά,

κλπ, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐμβολιάζονται ἐπάνω εἰς νεραντζιὰν διότι ἡ νεραντζιά, ὅπως καὶ ἡ πικραμυγδαλιά, εἶναι ἄγρια δένδρα καὶ ἀντέχουν πολὺ περισσότερον εἰς τὰς διαφόρους ἀσθενείας.

Τὰ ἀμύγδαλα.

Τὰ ἀμύγδαλα εἶναι εἰσόδημα σταθερὸν καὶ δὲν ἔχει φόβον νὰ ἐκπέση πολὺ· διότι ὅσον περισσότερα γίνονται, ἐπειδὴ θὰ εἶναι ὀλίγον ἐφθνηγότερα, τόσον περισσότερα θὰ καταναλίσκωνται. Ὅλα τὰ ἔξοδά του εἶναι 10 λεπτά τὸ πολὺ ἢ ὀκτὼ δι' ἐκείνον, ὁ ὁποῖος πληρώνει ἡμερομίσθια καὶ σχεδὸν τίποτε διὰ τὸν πολὺν κόσμον διότι εἶναι ἐργασία τῶν παιδιῶν καὶ τῶν γυναικῶν. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν τιμὴν τῶν 40 λεπτῶν κατ' ὀκτὼν — διότι περισσότερον δὲν ἔχει φόβον νὰ ἐκπέση, — μένει καθαρὸν κέρδος εἰς τὸν παραγωγὸν 30 λεπτά· ἀλλὰ μήπως δὲν θὰ πωληθῶσι καὶ ἀκριβώτερα, μήπως δὲν θὰ ἐπανέρχεται περιοδικῶς ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖον τὸ εἶδος αὐτὸ ἐπωλεῖτο εἰς πολὺ μεγάλας τιμὰς; Ὁ κυριώτερος λόγος τῆς ἐκπτώσεως τῆς πρώτης μεγάλης τῶν τιμῆς εἶναι ἡ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν μεγάλη διάδοσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων, ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ εἰς τὰς χώρας ταύτας ἐδιπλασιάσθη.

Ὁφείλομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν πρόοδον αὐτὴν, νὰ αὐξήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν παραγωγὴν μας διὰ τῶν χημικῶν λιπασμάτων· εἶναι δὲ πολὺ οἰκονομικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ἡ δι' αὐτῶν λίπανσις ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Τὰ σῦκα.

Ἐὰν κανεὶς ἰσχυρισθῆ, ὅτι ἡ νῆσος μας δὲν ἔχει σῦκα, ἐκείνος ὁ ὁποῖος θὰ τὸν ἀκούσῃ θὰ γελάσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως· καὶ ὁμῶς δὲν θὰ εἴπῃ ὑπερβολὴν! ἡ νῆσος μας καθολοκληριὰν στερεῖται σῦκων· αὐτὰ ποῦ ἔχει εἶναι ἀγριοσυκιῆς καὶ κάνουν λουριά, ὄχι σῦκα. Ἐν τούτοις, διὰ τῶν ὀλίγων συκῶν Σμύρνης, τὰς ὁποίας ὁ Σύνδεσμος εἰσήγαγε πέρυσιν, ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου, ἡ ἀπειρία αὐτῆ τῶν ἀγρίων συκῶν τὰς ὁποίας σήμερον μετὰ στενοχωρίας βλέπομεν νὰ ἀναπτύσσονται εἰς κάθε μας βῆμα, δύναται νὰ

μεταβληθῆ εἰς πηγὴν πλούτου καὶ ἀντικαταστήσῃ τελείως τὸ βελανίδι, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ θεωρῆται χαμένον διὰ παντός· φθάνει ὁ κόσμος νὰ ἐννοήσῃ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν δένδρων αὐτῶν καὶ προμηθευθῶσιν ἐκ τοῦ Συνδέσμου ὀλίγα φυτὰ, διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐμβολιάσωσι τμηματικῶς ὅλα τῶν τὰ δένδρα, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ ἀγριώτερα. Τὶ κοστίζει ἓνα μάτι ἐπάνω εἰς ἓνα κλαδί; Τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν σύκων εἶναι περιζήτητον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν, πωλεῖται δὲ συσκευαζόμενον, μέσα εἰς μικρὰ κιβώτια, σήμερον δύο δραχμὰς ἢ ὀκτάρια. Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀμυγδαλιὰ ὑποφέρει ἐξ αἰτίας τοῦ βοῦρῶ, ἢ σνικιὰ εὐδοκιμεῖ. Δυνάμεθα λοιπὸν ὁμοίως, ἀμπέλια παλαιὰ καὶ ὀλίγον βοῦρῶ, νὰ τὰ φυτεύσωμεν μὲ σνικιὰς Σμύρνης, τίποτε δὲ δὲν ἔχομεν νὰ ζημιώθωμεν, ἀφ' οὗ συνήθως εἰς αὐτὰ δὲν ἀφίνομεν ζῶα ἄλλα καὶ ἂν τὰ χρησιμοποιῶμεν διὰ βοσκὴν, τὴν ἄλλως τε πολὺ πτωχὴν, ἢς τὴν θυσιάσωμεν διὰ δύο ἔτη.

Τὰ ὀπωροφόρα δένδρα.

Ὅσα διὰ τὰ σύκα εἶπομεν ἐπαναλαμβάνομεν καὶ διὰ τὰ φρούτα· δὲν ἔχομεν φρούτα, ὄχι μόνον διὰ νὰ ἐξαγάγωμεν εἰς ἄλλας ἀγοράς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ φάγωμεν· ἀναγκαζόμεθα δὲ νὰ φέρωμεν ἐξ Ἀθηνῶν βερούκοκα, ἀχλάδι, κεράσια, καὶ λοιπά. Ἄλλ' ἐρωτῶμεν: ἐπιτρέπεται σήμερον, ὅποτε ὑποφέρομεν οικονομικῶς, νὰ δίδωμεν, ἔστω καὶ ὀλίγα χρήματα ἔξω, διὰ νὰ εἰσάγωμεν εἶδη ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλὰ ἔπρεπε νὰ κερδίζωμεν ἐξάγοντες;

Ἐπάρχουσι πολλοί, οἱ ὁποῖοι λέγουσι ὅτι ἐπειδὴ δὲν ἐξοδεύονται τὰ φρούτα δι' αὐτὸ καὶ δὲν πολλαπλασιάζουσι καὶ δὲν περιποιῶνται τὰ δένδρα τῶν. Ἄλλ' ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον συμβαίνει: ἐπειδὴ δὲν γίνονται πολλὰ δι' αὐτὸ καὶ δὲν ἐξοδεύονται τὰ ὀλίγα καὶ ἐξηγούμεθα ἔχομεν ὀλίγα εἶδη περισσότερον κάπως καλλιεργούμενα, ὅπως τὰ ὄραϊα μας ῥοδάκινα, ἢ παραγωγή δὲ αὐτῶν εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ τόπου, ἔχομεν μάλιστα καὶ περίσσευμα. Ἐπειδὴ τὸ περίσσευμα αὐτὸ εἶναι πολὺ μικρὸν λαμβάνει πάντοτε τὸν γνωστὸν δρόμον τοῦ Λαυρίου, πωλούμενον εἰς εὐτελεστάτην τιμὴν ἂν ὅμως τὸ περίσσευμα αὐτὸ ἠῦξεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατορθώναμεν νὰ κάμωμεν συστηματικὴν καὶ ἀξίαν

λόγου ἔξαγωγὴν, ἀποστέλλοντες καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραγωγῆς δις τῆς ἑβδομάδος, εἰς Πειραιᾶ, θὰ ἀπελάμβανε τριπλασίαν τιμὴν. Διὰ δεῖγμα ῥοδακίνων Κέας, μέσης ποιότητος, ἀποσταλὲν εἰς Πειραιᾶ, ἐδόθη ἐφέτος τιμὴ 45 ἕως 55 λεπτὰ κατ' ὄκᾶν· ἀλλὰ τί νὰ στείλωμεν; μήπως εἴχομεν ἀρκετὴν ποσότητα; Ἐὰν δὲ ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ποσότητα ἐλαμβάνετο ὑπὸ τῶν παραγωγῶν καὶ ἡ πρόνοια νὰ καλυτερεύσουν τὴν ποιότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν καρπῶν καλλιεργοῦντες νέα δένδρα καὶ ὄχι θυμιάζοντες τὰ παλαιὰ καὶ σκολημοφαγωμένα, πολεμοῦντες τὰς ἀσθενείας αὐτῶν καὶ μεταχειριζόμενοι τὰ χημικὰ λιπάσματα, τὸ κέρδος θὰ ἤϋξανε κατὰ πολὺ· διότι αἱ μεγάλαι ἀγοραὶ πληρώνουν ἀκριβὰ τὰ ὠμορφα φρούτα· μία ὄκᾶ ἐξ αὐτῶν πληρώνεται ὅσον δέκα ὄκάδες μικρά. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ κηπουροί, ὅταν βλέπουν δένδρον ἀδύνατον μὲ πολλοὺς καρποὺς, χωρὶς δισταγμὸν ἀφαιροῦν, ὅταν ἀκόμη εἶναι ἄωροι καὶ μικροί, ἀριθμὸν τινα ἐξ αὐτῶν κατὰ τὰς περιστάσεις μεγάλον ἢ μικρόν.

Ὅμοιως διὰ νὰ ἀναγκάσωμεν τὸ δένδρον νὰ μεγαλώσῃ τοὺς καρποὺς του, ἔὰν δὲν μετεχειρίσθημεν εἰδικὸν λίπασμα ἢ ἀρκετὴν κόπρον, πρέπει νὰ ῥίψωμεν εἰς τὸ αὐλάκι πῶ ποτίζεται τὸ δένδρον — τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ γίνεται ὅπως τὸ συνειθίζομεν κοντὰ εἰς τὸν κορμόν, ἀλλὰ μακρύτερα κάτω ἀπὸ τῆς ποδιῆς του — μισὴ ἕως μία καὶ μισὴ ὄκᾶ νίτρον, κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου, εἰς τρεῖς δόσεις, κατὰ διαστήματα 20 ἕως 30 ἡμερῶν, εἰς τὸ νερὸ τοῦ ποτίσματος ἢ κατὰ τὸ σάλισμα. Τὸ νερὸ διαλύει αὐτὸ μὲ εὐκολίαν καὶ τρέφει ἀμέσως τοὺς καρποὺς. Τὴν ἰδίαν ποσότητα νίτρον μεταχειριζόμεθα καὶ διὰ δένδρα τὰ ὁποῖα ἔκασον ὁ πάγος ὄχι ὅμως καθ' ὀλοκληρίαν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπληρώσωμεν τὸ ταχύτερον τὴν ἔλλειψιν αὐτῆν τῶν φρούτων· διότι εἶναι λυπηρὸν ἀκόμη καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ λιμένος νὰ εἰσάγονται ἀπὸ ἄλλα μέρη τοιαῦτα. Ἡ διόρθωσις τοῦ κακοῦ αὐτοῦ δὲν εἶναι δύσκολος διότι κάθε σπῆτι ἔχει καὶ τὸ περιβόλι του τὸ ὁποῖον εὐκόλα πλουτίζει μὲ ὀλίγα ἔξευγενισμένα δένδρα.

Μεταξὺ τῶν πλέον πολυτίμων ὀπωροφόρων δένδρων εἶναι καὶ ἡ ἀχλαδιά, ὄχι τὰ εἶδη τὰ ὁποῖα ἡμεῖς συνηθίζομεν νὰ καλλιεργῶμεν, ἀλλ' ἄλλα εὐγενέστερα, ὅπως τὰ Τσακωνικά τὰ ὁποῖα κόπτονται ὀλίγον πρὶν ὀριμάσουν ἐντελῶς καὶ πωλοῦνται, διατη-

ρούμενα κατὰ τὸν χειμῶνα, εἰς Ἀθήνας μέχρι 1 καὶ 60 κατ' ὀκάν. Ὀλίγα δένδρα ἔξ αὐτῶν ἐπρομηθεύθη ὁ Σύνδεσμος, ἵνα τὰ πολ-
λαπλασιάσῃ καὶ γενικεύσῃ τὸ εἶδος αὐτὸ καὶ ἐδῶ.

Ἡ Ἑλαία.

Διὰ τὸ εὐλογημένον αὐτὸ δένδρον πολὺ ὀλίγα ἔχομεν νὰ
συστήσωμεν, πρῶτον δὲ τὸν ἄνευ χρονοτριβῆς ἐμβολιασμὸν ὅσον
τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ἀγριελαιῶν εἰς ἡμέρους. Διὰ τὸν ἐμβο-
λιασμὸν αὐτὸν ἔχομεν ἀρκετοὺς καὶ ἐμπείρους ἐμβολιαστάς, δὲν
χρειαίεται δὲ παρὰ ἡ ἀπόφασιν τῶν κατόχων διὰ νὰ καλυφθῇ
μέρος τῶν μεγάλων δαπανῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑποβάλλονται διὰ
τὸ λάδι καὶ τῆς ἑλῆς των. Ὑπάρχουν γεωργοί, οἱ ὅποιοι
ἔχουν εἰς τὰ κτήματά των πολὺν μεγάλον ἀριθμὸν ἀγριελαιῶν ἐὰν
δὲ ἔξημέρωναν τὰ δένδρα ταῦτα, ὅχι μόνον δὲν θὰ ἔδιδαν χρή-
ματα διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σπητιοῦ των, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ περισ-
σευμα πολλὰ θὰ εἰσέπραττον καὶ ὅμως δὲν τὸ ἀποφασίζουσι.
Πολλοὶ ἔξ αὐτῶν καταστρέφουσι τὰ δένδρα ταῦτα μὲ ἀγριότητα
ἢ ὁποία καθόλου δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἡμερότητα καὶ ἀνάπτυξιν
τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου μας. Ἀντὶ νὰ τὰ καθαρίζουσι καὶ τὰ
ἐξημερώνουσι τὰ κόπτουσι διὰ τοὺς φούρνους!

Εἰς μέρος πολὺ ἐκτεθειμένον εἰς τοὺς ἀνέμους ὅπως τὸ ἰδικόν
μας, πρέπει νὰ κόπτωμεν τὰ ἐλαιόδενδρα καὶ διὰ νὰ σχηματίζων-
ται χαμηλὰ αἱ διακλαδώσεις καὶ προφυλάσσωνται, καὶ διὰ νὰ
δυναμώνουσι τὰ παλαιὰ καὶ ἐξηντλημένα. Ὅταν πρόκειται νὰ
κοπῇ ἓν δένδρον πρέπει νὰ προτιμήσωμεν τὸν Φεβρουάριον, ἢ
ἐὰν παρετηρήθη εἰς δένδρα τὰ ὁποῖα ἐκόπησαν ἄλλοτε, ὅτι πα-
ρουσιάζονται μικρὰ φουσκώματα σὰν σφουγγάρια (φθίσις τῆς
ἐλαίας τὴν ὁποίαν σπανιώτατα ἀπαντῶμεν εἰς τὴν νήσον μας),
κόπτομεν τὸν Ὀκτώβριον, ἀμέσως μετὰ συλλογὴν τοῦ καρποῦ.
Ἡ πριονιά πρέπει νὰ γίνεται λοξά, διὰ νὰ μὴ σταματοῦν τὰ
νερά, καὶ νὰ γλυκαίνεται μὲ κλαδευτήρι. Πολλοὶ διὰ τὸν φόβον
μὴ χάσουν πέντε ἢ δέκα ὀκάδας ἑλῆς δὲν ἀποφασίζουσι νὰ
κάμουν τὴν ἐγγείρησιν αὐτὴν καὶ καταδικάζουσι τὰ δένδρα των
εἰς διαρκῆ ἀκαρπίαν. Ἐκτὸς τούτου ὀλίγοι ἀποφασίζουσι νὰ καθα-
ρίσουν τῆς βέργες καὶ τὰ κολορίζια, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται

γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸν καὶ τρώγουν τὸ δένδρον, κανεὶς δὲ δὲν πέρνει τὰ κολορίζια αὐτὰ νὰ τὰ μεταφνεύσῃ εἰς τὸ περιβόλι του, διὰ νὰ ἔχῃ μετὰ δύο ἔτη, ὅταν θὰ τὰ ἐμβολιάσῃ, ἄλλα τόσα δένδρα, τόσον πολύτιμα καὶ τὰ ὁποῖα διὰ νὰ ἀγοράσῃ θὰ δώσῃ πολλὰ χρήματα.

Εἰς πολλὰ μέρη καὶ εἰς τὴν ἐπτάνησον, οἱ ἀρμόδιοι διὰ νὰ ἐξωθήσουν τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν ἐπλήρωνον εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐφύτευον ἐλαιόδενδρα 5 δραχμὰς διὰ τὸ καθένα· ἡμεῖς ὅμως οἱ ὁποῖοι ἔχομεν περισσοτέρας ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ, πρέπει νὰ ἐννοῶμεν μόνοι τὸ συμφέρον μας καὶ νὰ μὴ περιμένωμεν ἀπὸ τοιοῦτου εἶδους ἐνθαρύνσεις.

Ἡ κτηνοτροφία.

Τὰς μεγάλας ὠφελείας τὰς προσερχομένας ἐκ τοῦ κατ' ἐξοχὴν πλουτοπαραγωγοῦ τούτου κλάδου τῆς γεωργίας, ὁ καθεὶς ὁμολογεῖ· ἐν τούτοις ἂν καὶ ἡ ἐκτροφή διαφόρων ζώων γίνεται εἰς μεγάλην σχετικῶς κλίμακα ἐν τῷ τόπῳ μας, δὲν δίδεται ἡ πρέπουσα σημασία καὶ προσοχὴ οὔτε εἰς τὴν ὑπὸ καλυτέρους ὄρους συντήρησιν τῶν ζώων οὔτε εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς γενεᾶς (θάσας) αὐτῶν· ἐὰν ταῦτα διωρθώνοντο ἡ ὠφέλεια τοῦ τόπου θὰ ἦτο ἀσυγκρίτως μεγαλότερα. Συνειθισμένοι νὰ ἔχωμεν μαλακὸν χειμῶνα καὶ πρωῖμους βροχὰς συνεπῶς δὲ ἀφθονα χόρτα, πολὺ ὀλίγον ἐφροντίζαμεν νὰ ἀποθηκεύωμεν τροφήν διὰ τὰ μεγάλα ζῶα καθόλου δὲ διὰ τὰ μικρά. Δι' αὐτὸ ἐφέτος, διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐλευθέρως βοσκῆς καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἔλλειψιν προνοητικότητος διὰ τὴν ἀποθήκευσιν τοιαύτης, εὐρέθημεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ βλέπωμεν τὸ νησί μας ἐπὶ ἐβδομάδας σκεπασμένον ἀπὸ χιόνια καὶ νὰ μὴ ἔχωμεν οὔτε μίαν ὁκᾶν χόρτον νὰ θίψωμεν εἰς τὰ πρόβατά μας. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ζημιούμεθα πολλὰ· ἐὰν ἐφέτος τὸν χειμῶνα ἐτρέφομεν τὰ αἰγοπρόβατα καλὰ ἴσως δὲν θὰ ἐχάνοντο τόσον πολλά. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ οἰκονομήσωμεν 25 δραχμῶν τροφήν ἀπὸ μίαν ἀγελάδα, θὰ χάσωμεν ἑκατὸν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ μοσχάρι της.

Πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει μας τὸν βαρὺν χειμῶνα καὶ νὰ φροντίζωμεν νὰ μᾶς περισσεύῃ τροφή· δὲν εἶναι δὲ καθό-

λου δύσκολον. Τώρα, όποτε ό φόρος τών άροτριώντων κατηργήθη, πρέπει νά αύξήσωμεν τά ζευγάρια μας καί κάθε γεωργός άμέσως μετά τήν σποράν τής κριθής του νά σπείρη ένα κτήμα από εκείνα τά όποια πρόκειται νά όργώση με ζωοτροφικόν φυτόν (βήκόν, άρακά, τριφύλλι, μιζέλι δια ζῶα κλπ., καί τοιαῦτα κατόπιν παραγγελίας προμηθεύει ό Σύνδεσμος) καί τήν άνοιξιν θερίζει όσον χρειάζεται δια τά ζῶα του καί τό ξηραίνει δια τόν χειμῶνα, τό δέ άλλο άφίνει πρός βοσκήν έλευθέραν.

Δοκιμαί τοιούτων φυτῶν αί όποιαί έγιναν ένταῦθα έδωσαν πλέον ή εύχάριστα άποτελέσματα έν στρέμμα τό όποϊον έσπάρη με μιζέλι ζωοτροφικόν έδωσε χιλίας δακάδες ξηρόν χόρτον τό όποϊον εύχαρίστως έτρωγον τά ζῶα, άν καί κυρίως άφήνεται δια νά δώση καρπόν.

Άλλο φυτόν, τό καλύτερον ίσως, είναι τό ήμερον τριφύλλι. Σπείρομεν τόν Όκτώβριον αυτό μαζί με κριθήν δια νά τό προφυλάξη τόν χειμῶνα ή καλύτερον τόν Φεβρουάριον. Άφοῦ όργώσωμεν, διβολίσωμεν καί τρίψωμεν τούς βόλους, σπείρομεν δύο δακάδες τό στρέμμα. Άλλαι περιποιήσεις δια τό φυτόν αυτό, τό όποϊον ζή πολλά έτη, είναι ένα ξεπέτσωμα κάθε Φεβρουάριον με σβάρναν (σουργί με δόντια) καί βοτάνισμα δια νά διατηρηθῆ περισσότερον. Τό χῶμα εις τό όποϊον θά τό σπείρωμεν πρέπει νά είναι έλαφρόν καί οὔτε πολῦ υγρόν οὔτε ξηρόν όταν τό τριφύλλι ποτίζεται δύναται νά θερισθῆ 4 καί 5 φορές. Μετά τό δεύτερον ή τρίτον έτος χρειάζεται χημικόν λίπασμα. Περι αυτό δέ ό έπιθυμῶν άς ζητήση πληροφορίας από τό γραφεϊον τοῦ Συνδέσμου.

Η όφέλεια ή προερχομένη εκ τής καλλιεργείας τών άνωτέρω κτηνοτροφικῶν φυτῶν είναι τριπλή. Έάν όργώναμεν τό κτήμα δέν θά είχομεν κανέν εισόδημα ένῶ τώρα έχομεν άρκετόν. Τό κτήμα αυτό όταν τό σπείρωμεν τόν Σεπτέμβριον τοῦ ίδιου έτους με κριθήν δίδει πολῦ περισσότερον καρπόν, διότι έχουν τήν ιδιότητα τά κτηνοτροφικά φυτά νά παχαίνουν τό μέρος όπου σπείρονται.

Ίδιαιτέρως δέ οι γεωργοί μελισσοκόμοι έχουν καί άλλην όφέλειαν διότι τά φυτά αυτά άνθίζουν πολῦ καί αί μέλισσαι εύρίσκουν άφθονον τροφήν.

Ὅσοι παρηκολούθησαν ἐνταῦθα πρὸ τριετίας τὴν διδασκαλίαν τοῦ κ. Σπ. Χασιώτη θὰ ἐπεισθῶσιν περὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀνωτέρω φυτῶν.

Τὰ λούπινα.

Εἰς τὴν Μάνην, τὸν ξηρὸν αὐτὸν τόπον, γίνεται συστηματικὴ ἢ καλλιέργεια τῶν λουπίνων. Ταῦτα ὁμοιάζουν πολὺ μὲ τὸν ἰδικόν μας λούμπουναν εἶναι ὅμως λευκὰ καὶ τρώγονται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, εὐδοκιμοῦν δὲ καὶ εἰς ξηρὰ καὶ ἀδύνατα μέρη.

Τὴν δοκιμαστικὴν σπορὰν αὐτῶν συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς ἐπιμελεστεροὺς γεωργούς μας, καὶ τόσον μᾶλλον ὅσον ἐκτὸς τῆς γονιμότητος τὴν ὁποίαν φέρουν εἰς τὰ δι' αὐτῶν σπαρέντα κτήματα, εἶναι ἀρίστη τροφή διὰ τὰ ζῶα ἰδίως δὲ διὰ τοὺς χοίρους διὰ τὴν διατροφήν τῶν ὁποίων διαρκῶς παραπονούμεθα ὅτι στοιχίζει πολὺ ἄλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ στοιχίξῃ πολὺ ἀφοῦ ὡς κυρίαν αὐτῶν τροφήν ἔχομεν τὰ πίτυρα τὰ ὁποῖα εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀγοράζομεν 20 καὶ 22 λεπτὰ τὴν ὁκᾶν ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου πωλοῦμεν εἰς παρομοίαν τιμὴν τὸ κριθάρι μας; ἄλλὰ καὶ εὐθιγὰ ἐὰν εἶναι πάλιν πρέπει νὰ προτιμῶμεν ὡς τροφήν τῶν χοίρων καρπούς (βελάνια, κολοκύθια μὲ ἀλεύρι κλπ.) καὶ τὰ λούπινα ὅταν κατορθώσωμεν νὰ τὰ ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ μόνον ἐν ἀνάγκῃ νὰ δίδωμεν τὰ πίτυρα.

Ἐὰς δοκιμάσωμεν λοιπὸν δὲν εἶναι δύσκολον ὀλίγοι γεωργοὶ εὐποροὶ νὰ προμηθευθῶσιν ἕστω ἀπὸ 25 ὁκάδας λούπινα καὶ νὰ τὰ σπείρουν πολὺ πρῶϊμα διὰ νὰ πεισθῶσιν περὶ τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καλλιεργείας αὐτῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῶν χοίρων δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ συστήσωμεν εἰς πολλοὺς τρέφοντας τοιοῦτους, ὅτι ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ζῴου καὶ θέλομεν νὰ παχύνῃ εἶναι ἀπαραίτητος ὁ περιορισμὸς αὐτοῦ εἰς μέρος μικρόν, ὥστε νὰ μὴ κινῆται πολὺ καὶ πρὸ πάντων θερμὸν τὸν χειμῶνα καὶ τελείως στεγνὸν καὶ καθαρὸν. Τονίζομεν ἰδιαιτέρως τὰς συστάσεις ταύτας, διότι, καίτοι εἰς ὅλους εἶναι γνωστοὶ οἱ ὅροι αὐτοὶ τῆς διαίτης τῶν χοίρων ἐν τούτοις 90 καὶ πλέον τοῖς ἑκατὸν οἱ πρὸς πάχυνσιν χοῖροι ἢ ἀφήνονται νὰ περιφέρωνται ἐλεύθεροι καὶ οὕτω δὲν παχύνονται ἀναλόγως τῆς τροφῆς τὴν ὁποίαν λαμβάνουν ἢ τὸ

μέρος εἰς τὸ ὁποῖον περιορίζονται εἶναι πάντοτε σχεδὸν λασπω-
 μένον καὶ ὄυπαρόν. Ἐὰν ἕνας καλῶς διαιτώμενος χοῖρος, διὰ νὰ
 γίνῃ 100 ὀκάδας, χρειάζεται τροφήν ἀξίας δραχμῶν 80, εἰάν δὲν
 τὸν περιορίσωμεν ἢ τὸν ῥίψωμεν εἰς ὑγρὰ καὶ ἀκάθαρτα κελιά
 θὰ στοιχίσῃ 120.

Ἡ ἡμιονοπαραγωγή.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξάρωμεν ἐνταῦθα τὰς μεγάλας ὠφελείας
 τὰς ὁποίας πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιδιδό-
 μενοι συστηματικώτερον εἰς τὴν παραγωγήν ἡμιόνων (μουλαριῶν).
 Καὶ σήμερον παράγονται πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀλλὰ μὲ βάσιν τὴν
 ἐντοπιάν καὶ ὄχι καλὴν ῥάτσαν τῶν ὄνων (γαίδουριῶν) ἔνεκα τοῦ
 ὁποίου τὸ ἀνάστημα τῶν περισσοτέρων δὲν εἶναι ὅσον ἔπρεπε
 συνεπῶς δὲ καὶ ἡ τιμὴ των μικρά. Ἡ βελτίωσις τῆς ράτσας τῶν
 ὄνων πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ πάσῃ δυνάμει καὶ ἂν ἄλλως πως δὲν
 κατορθωθῇ τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ κινηθῇ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία

Τὰ λαχανικά.

Σπουδαία ἔλλειψις παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ διάφορα λαχανικά,
 ὄχι ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν ποιότητα
 καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν. Ὅλοι ἐν γένει οἱ κηπουροὶ ὑποβάλλονται
 εἰς τὸν κόπον τῆς καλλιεργείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐνῶ σπεύρουν μάπαν
 ἢ κουνουπίδι, σχεδὸν κατὰ γενικὸν κανόνα γίνονται ὀλίγα φύλλα
 ἄγρια κατάλληλα μόνον διὰ κτηνοτροφίαν.

Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἔσπευσε νὰ πληρώσῃ ὁ Σύνδεσμος διὰ
 τῆς παραγγελίας ἀρκετῆς ποσότητος διαφόρων σπόρων εἰς Lyon
 τῆς Γαλλίας. Τὰ ὠραία περιβολάρικα ραδίκια, ἀντίδια, κτλ. κατὰ
 τὸ θέρος, εἶναι ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς.

Ὡς πρὸς τὰς περιποιήσεις αὗται γίνονται σχεδὸν τακτικαί,
 λείπει ὅμως τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ὅλα τὰ περιβόλια μας τὸ
 λίπασμα διὰ τὸ ὁποῖον λέγομεν ὀλίγα εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.
 Ἐὰν κατορθώναμεν δὲ νὰ ἐξάγωμεν προσιμώτερα εἶδη, ἔστω καὶ
 ὀλίγα, τὰ κέρδη θὰ ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ μὴ παραπονώμεθα. Πρᾶγμα
 ὄχι δύσκολον εἰάν μεταχειριζώμεθα τὰ φραγάδια τὰ ὁποῖα εἰς
 ἄλλα μέρη προφυλάσσουν τὰ νέα φυτὰ ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ τὸ ψῦχος.

Τὰ χημικὰ λιπάσματα.

Οἱ περισσότεροι τῶν συμπολιτῶν μας δὲν γνωρίζουν ἀκόμη τί εἶναι τὰ χημικὰ λιπάσματα. Δι' αὐτοὺς καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν μὲν, δὲν ἀποφασίζουν ὅμως νὰ δοκιμάσουν χωρὶς ἀμφιβολίαν λέγομεν: Τὰ χημικὰ λιπάσματα εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ γεωργοῦ: μὲ αὐτὰ δὲν ὑπάρχει πτωχὴ γῆ καὶ ἄκαρπον δένδρον (ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων), ὅλα τὰ χόματα γίνονται γόνιμα τὸ χωράφι δύναται νὰ δίδῃ τακτικῶς ὅμοιον εἰσόδημα μὲ τὸν κάμπον, ἡ ἀμυγδαλιά, ἡ ἑληὰ τὰ ἀμπέλια διπλασιάζουν τοὺς καρπούς των. Τὰ περιβόλια σφύζονται. Ἐνῶ δὲ σήμερον κανεὶς δὲν λιπαίνει καὶ διότι δὲν εὐρίσκει κόπρον τῶν ζῶων καὶ διότι ἂν εὕρῃ ὀλίγην κοστίζει πολὺ, δύναται μὲ μικρὰν σχετικῶς δαπάνην νὰ λιπάνῃ τὸν κῆπον, τὰ δένδρα, τὸ ἀμπέλι καὶ τὸ χωράφι του. Τὸ κέρδος τότε θὰ εἶναι ἀρκετὸν διότι ἂν ἐξακολουθήσωμεν νὰ καλλιερῶμεν χωρὶς τοιαῦτα λιπάσματα ἐπειδὴ ἡ γῆ διαρκῶς ἀδυνατίζει θὰ σπειρωμεν πατάτες καὶ θὰ διαλέγωμεν σάκγια, θὰ ὑποβαλλόμεθα εἰς ἔξοδα μεγάλα διὰ τὰ ἀμπέλια μας καὶ εἰσόδημα ἀρκετὸν δὲν θὰ ἔχωμεν. Τὰ δένδρα μας ἐκ τῆς ἀδυναμίας ἢ δὲν θὰ δώσουν καρπὸν ἢ καὶ ἂν δώσουν δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸν κάμουν ὠραῖον. Διὰ τῶν χημικῶν λιπασμάτων δυναμώνουν τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ καὶ ἀντέχουν περισσότερον εἰς τὰς ἀσθενείας καὶ τὰς ξηρασίας. Αἱ παρατηρήσεις τῶν εἰδικῶν ἔδειξαν ὅτι φυτὰ εἰς τὰ ὁποῖα ἔγινεν χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων ἐχρειάσθησαν τὸ μισθὸ νεροῦ ἀπὸ τὰ ἄλλα διὰ νὰ ἀναπνυθοῦν. Ἐποχὴ κατάλληλος διὰ τὴν χρῆσιν χημικῶν λιπασμάτων εἶναι ὁ Νοέμβριος, καὶ Ἰανουάριος, ὅμως ὅσον ἐνωρίτερα τόσον καλύτερα, ἐκτὸς τῶν ποτιστικῶν περιβολιῶν, τὰ ὁποῖα λιπαίνονται καὶ τὴν ἀνοιξιν ὡς καὶ ὅλον τὸ καλοκαίρι. Διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας ὑπάρχει χωριστὸν λίπασμα, εἶναι δὲ καὶ εὐθηνὰ διότι διὰ νὰ λιπανθῇ ἓν στρέμμα ἀμπέλου χρειάζονται 2—3 χιλιάδες ὀκάδες κόπρον ζῶων ἀξίας 30 ἕως 50 δραχμῶν ἐνῶ διὰ τὴν αὐτὴν ἔκτασιν ἀρκεῖ εἰς σάκκος λιπάσματος ἀξίας 13—17 δραχμ. διὰ τρία ἔτη καὶ ἔχομεν ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἀποτελέσματα. Ἡ κόπρος τῶν ζῶων εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δένδρου καὶ τοῦ καρποῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἱκανή

ὅπως τὰ χημικὰ λιπάσματα νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸ δένδρον νὰ δώσῃ πολὺν καρπὸν. Ἐπίσης πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα ἔχομεν ὅταν μέσα εἰς τὴν κόπρον ρίψωμεν λίπασμα.

Διὰ δένδρα.

Διὰ νὰ λιπάνῃ τις ἓν δένδρον πρώτου ἀναστήματος, ἂν μὲν εἶναι ἔλαια ἀρκοῦν 6 ὀκάδες λιπάσματος, ἂν δὲ εἶναι ἀμυγδαληὰ 4 ὀκάδας ἀξίας 70 λεπτῶν ἕως 1.20. Θὰ ἔχη δὲ τὸ δένδρον τοῦ κοπρισμένου τελείως διὰ 2 ἔτη. Τί εἶναι λοιπὸν το ἔξοδον αὐτὸ ὅταν ἔχη τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ εἰσόδημά του θὰ διπλασιασθῇ;

Διὰ τὰ ἀμπέλια.

Εἰς τὰ ἀμπέλια ἀρκοῦν 60 — 70 δράμια διὰ κάθε κλίμα, ἦτοι εἰς σάκκος (78) ὀκάδες ἀξίας ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, 13 δραχμ. διὰ τὰ δανατὰ καὶ 17 διὰ τὰ ἀδύνατα κατὰ στρέμμα, δηλαδὴ εἰς τὰ 450 ἕως 550 κλίματα, τὰ ὁποῖα συνήθως περιέχει ἓν στρέμμα, ὄχι πολὺ πυκνὰ οὔτε ἀραιὰ φυτευμένον.

Διὰ τοὺς κήπους.

Διὰ τοὺς κήπους, (λαχανικά, λεμονόδενδρα κλπ. ὄπωροφόρα δένδρα) ὑπάρχει εἰδικὸν λίπασμα τὸ ὁποῖον στοιχίζει 20 δραχμ. ὁ σάκκος (78 ὀκάδες). Ἐκ τοῦ λιπάσματος αὐτοῦ ρίπτομεν 10 δράμια εἰς κάθε τετραγωνικὸν μέτρον ἦτοι 25 — 35 δράμια διὰ κάθε βαγιά συνηθισμένην, μόλις πιάσουν τὰ φυτὰ ἢ μόλις φυτρῶσουν οἱ σπόροι, καὶ ἀμέσως σκαλίζομεν διὰ νὰ ἀνακατωθῇ μετὰ ἓνα μῆνα ἢ εἴκοσι ἡμέρας δίδομεν ἄλλην μίαν δόσιν μετὰ τὴν ἰδίαν ποσότητα. Ἐὰν εἶχαμεν ρίψη κοπριᾶν αὐτὸ φθάνει, ἄλλως δίδομεν ἄλλην μίαν δόσιν ἢ δύο δόσεις πάλιν ἀπὸ 10 δράμια τὸ τετραγωνικὸν μέτρον καὶ κατὰ διαστήματα ἑνὸς μηνὸς ἢ εἴκοσι ἡμερῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ φυτοῦ. Διὰ τὰ λεμονόδενδρα ἀνοίγομεν κάτω ἀπὸ τῆς ποδιᾶς τοῦ δένδρου αὐλάκι μιᾶς σπιθαμῆς βαθὺ καὶ ρίπτομεν ἑντὸς 100 — 300 δράμια κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνομεν κάθε τρεῖς μῆνας. Ἡ χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἀποδίδει πολὺ μεγάλα κέρδη εἰς τοὺς κηπουροὺς καὶ μετὰ πολὺ μικρὰν δαπάνην.

Διὰ τὰ σπαρτά.

Εἰς τὰ σπαρτά καὶ ἰδίως τὴν κριθήν, ὅταν αὕτη καλλιεργῆται εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα δὲν βρέχει πολὺ κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅπως συνήθως συμβαίνει καὶ εἰς τὸ νησί μας, χρησιμοποιοῦμεν τὸ λεγόμενον χημικὸν γουάνον εἰς δόσιν μισὸ σακκί τὸ στρέμμα, πρώϊμα, ὅσον τὸ δυνατόν. Σπείρεται μετὰ τὸν σπόρον ὁμοιομόρφως καὶ κατόπιν δουλεύομεν μὲ τὸ ζευγάρι ὅπως συνήθως.

Δοκιμαὶ αἱ ὁποῖαι ἔγειναν εἰς δύο μέρη εἰς τὸν κάμπον τοῦ κ. Γεωρ. Κυταριόλου εἰς τὸ Μεσολίβαδον καὶ εἰς τὸ ξάμπελον Τερονενὲ εἰς Ὀτζιά, ἔδειξαν εὐθὺς ἕξ ἀρχῆς τὰ μεγάλα πλεονεκτήματά του, καίτοι δὲ τὰ κτήματα ταῦτα εἶναι ἕκ φύσεως παχιά καὶ ἡ λίπανσις ἔγινε παράκαιρα ἐν τούτοις ἢ διαφορὰ εἶναι μεγάλη. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν ἀποφασίζομεν ἀκόμη νὰ βεβαιώσωμεν εἶναι ἂν εἰς τὸν τόπον μας συμφέρει πράγματι νὰ λιπαίνωμεν τὰ κριθάρια μας. Δι' αὐτὸ συνιστῶμεν εἰς τοὺς δυναμένους νὰ δοκιμάσουν τὰ χημικὰ λιπάσματα ὄχι εἰς κτήματα παχιά, ἀλλὰ εἰς τὰ χωράφια καὶ τὰ ξάμπελα, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ γεωργοὶ ὑποβάλλονται εἰς μεγάλας δαπάνας καὶ πολὺ σπανίως ἐπιτυγχάνουν. Αἱ δοκιμαὶ πρέπει νὰ γίνουν εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, διότι δοκιμὴ εἰς ἓν μέρος δυνατόν νὰ ἀποτύχη διὰ πολλοὺς λόγους, νὰ θερισθῇ χωριστὰ τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἐκοπρίσθη καὶ χωριστὰ ἓνα ἄλλο κομμάτι ὅμοιον μὲ τὸ κοπρισμένον κατὰ τὴν ἕκτασιν, καὶ νὰ ἔχη τὸ ἴδιον πάχος (γονιμότητα) μὲ τὸ προηγούμενον καὶ τελευταῖον νὰ ζυγίζωμεν τὸν καρπὸν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου.

Τότε μόνον δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν ὅταν ἐλογαριάσαμεν τί ἐξοδεύσαμεν καὶ τί περίσσευμα ἔχομεν. Αὐτὰ διὰ τὸ πρῶτον ἔτος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ δὲν ἐξωδεύθη ὅλον τὸ λίπασμα διὰ νὰ γίνῃ τὸ κριθάρι μας, μένει μέγα μέρος καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λογαριάσωμεν.

Πολλοὶ γεωπόνοι παραδέχονται τὸν ἐξῆς τρόπον λιπάνσεως τῶν κριθαριῶν ὡς προτιμώτερον καὶ εἰς ἡμᾶς δὲ φαίνεται οὗτος καλύτερος. Ἀντὶ δηλαδὴ νὰ μεταχειρισθοῦν τὸ πλῆρες λίπασμα τὸ ὁποῖον περιέχει ὅλον τὸ ἄζωτον τὸ ὁποῖον χρειάζονται τὰ σπαρτά διὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν, ῥίπτουν αὐτὸ εἰς δύο δόσεις ὑπὸ μορφὴν νίτρου,

τὸ μισὸ μαζὺ μὲ τὸν σπόρον καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τὴν ἀνοιξιν, ἅμα περάσουν τὰ κρύα καὶ ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θὰ κάμη ἀκόμη μίαν βροχὴν διὰ τὸ διαλύση.

Διὰ τὴν ἐπιτύχωμεν αὐτὸ ῥίπτομεν μισὸ σακκί λίπασμα ὀρυκτὸν κατὰ στρέμμα, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἄζωτον εἶναι εὐθιγόν, ἀφοῦ πρῶτον ἀναμιζώμεν μὲ 5 ὀκάδας νίτρον καὶ κατόπιν ὀργώνομεν, τὴν δὲ ἀνοιξιν ῥίπτομεν σκορπιστὰ καὶ ὁμοίως ἄλλας 5 ὀκάδας νίτρον. Ὁ ἀγρός μας τότε εἶναι κοπρισμένος διὰ δύο ἔτη. Εἰς ὅσα σπαρτὰ δὲν μετεχειρίσθημεν λίπασμα καὶ ἔχουν κατὰ ἀπὸ τὸν χειμῶνα ἢ εἶναι κομμένα πρέπει νὰ ῥίψωμεν τὴν ἀνοιξιν 10 ὀκάδας νίτρον, ὅπως εἴπωμεν εἰς ἐποχὴν ποῦ νὰ τὸ εὖρη μιὰ βροχὴ, καὶ τότε τὰ σπαρτὰ πέρνουν μεγάλην δύναμιν καὶ γεμίζουν τὸ χωράφι (ἀδελφόνουν)· τὸ νίτρον πρέπει νὰ μεταχειριζώμεθα καὶ ὅταν ἔχωμεν δένδρα ἀδύνατα μὲ πολλοὺς καρπούς. Τὰ δένδρα αὐτὰ ἐὰν δὲν τὰ δυναμώσωμεν, ἢ θὰ ῥίψουν τοὺς καρπούς των ἢ θὰ τοὺς ἀφήσουν μικροῦς· ἐὰν λοιπὸν δὲν μετεχειρίσθημεν ἄλλο λίπασμα τότε ῥίπτομεν εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποτίσματος ἢ εἰς τὸ αὐλάκι τοῦ δένδρου 100 δράμια διὰ τὰ μικρὰ καὶ μισὸ ὀκά διὰ τὰ μεγάλα τρεῖς φορές.

Ὁ θεϊκὸς χαλκὸς (γαλαζόπετρα) καὶ τὸ θεῖον (θειάφι).

Ἄσφαλές φάρμακον κατὰ τῶν ἀσθενειῶν τῶν δένδρων καὶ φυτῶν.

Ὅλοι παρακολουθοῦμεν τὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας φέρει εἰς τὰ ὀπωροφόρα δένδρα τὸ ἀλεύρωμα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται εἰς τὰ φύλλα καὶ τοὺς τρυφεροὺς βλαστούς, τὸ πριξίμον (ἢ πτώσις τῶν φύλλων) ῥοδακινιῶν, ἀμυγδαλιῶν, τὸ χολέρισμα τῆς πατάτας καὶ ντομάτας, τὸ σάπισμα τῶν σταφυλῶν, εἰς τὰ δροσερὰ ἰδίως μέρη μετὰ τὸ γυάλισμά των.

Ὅλοι αὐτὰ αἱ ἀσθένειαι δὲν θεραπεύονται, ἀλλὰ προλαμβάνονται διὰ τῆς γαλαζόπετρας· ἀντὶ νὰ περιμένωμεν νὰ προσβληθῶσι πρῶτον τὰ δένδρα μας διὰ τὴν προβῶμεν εἰς θεραπείαν κατόπιν, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ δύσκολον, δυνάμεθα νὰ προλάβωμεν τὰς περισσοτέρας ἀσθενείας. Ὅταν ἀλείφωμεν μὲ βοῦρσαν τὸν κορμὸν καὶ τοὺς χονδροτέρους κλάδους τῶν δένδρων τὸν

Φεβρουάριον μὲ διάλυσιν 5 ὄκ. γαλαζόπετρας καὶ 5 ὄκ. ἄσβεστον ἢ σόδας εἰς 100 ὄκ. νερό· κατόπιν δὲ ὅταν δέσουν οἱ καρποὶ ψεκάζομεν (ὀραντίζομεν) ἄλλην μίαν φορὰν μὲ διάλυσιν 2 ὄκ. γαλαζόπετραν καὶ 2 ὄκ. ἄσβεστον ἢ σόδας εἰς 100 ὄκ. νερό. Τὴν διάλυσιν ταύτην ὀρίπτομεν ἐντὸς τοῦ ψεκαστήρος (τὸν ὅποιον ὁ Σύνδεσμος παραχωρεῖ εἰς κάθε γεωργόν) καὶ διὰ τούτου ψεκάζομεν (ὀραντίζομεν). Τὴν διάλυσιν ταύτην κατασκευάζομεν ὡς ἑξῆς: Εἰς ἓν ξύλινον ἢ πήλινον δοχεῖον ὀρίπτομεν 10 ὄκ. περίπου νερὸ θερμὸν καὶ ἐντὸς αὐτοῦ 2 ὄκ. γαλαζόπετραν νὰ διαλυθῇ καλά. Εἰς ἄλλο δοχεῖον μὲ 10 ὄκ. νερὸ ὀρίπτομεν 2 ὄκ. σόδας καὶ κατόπιν τὴν διάλυσιν ταύτην τῆς σόδας ὀρίπτομεν εἰς τὸ δοχεῖον τὸ ὅποιον περιέχει τὴν διαλελυμένην γαλαζόπετραν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον διότι φουσκώνει πολὺ καὶ χύνεται· ἀφοῦ τελειώσει αὕτη ἡ ἐργασία ὀρίπτομεν τὰς ὑπολοίπους 80 ὄκ. νερό.

Ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι τῶν περιβολιῶν μας δὲν εἶναι μεγάλαι δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν μισὴ ἢ καὶ ὀλιγοτέραν ἀκόμη ποσότητα νεροῦ, ἔστω 25 ὄκ. ὅσον ἀρκεῖ νὰ γεμίση δύο φορὰς ὁ ψεκαστήρ, καὶ ἐκτελοῦμεν τὴν διάλυσιν μὲ μισὸν ὄκ. γαλαζόπετραν καὶ μισὸν ὄκ. σόδας ἢ ἄσβεστον.

Ἡ θεραπεία αὕτη γίνεται εἰς τὰ συνήθως προσβαλλόμενα ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἀσθενειῶν δένδρα, πατάτες, ντομάτες κ.λ.π. ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ σάπισμα τῶν σταφυλῶν (φαιὰ σῆψις) διὰ νὰ προλάβωμεν τὰς ἐκ τούτου μεγάλας ζημίας ἐνεργοῦμεν ὡς ἑξῆς: Προμηθευόμεθα ἀφ' ἑνὸς 100 ὄκ. σαπουνόχωματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ λαμβάνομεν 40 ὄκ. νερὸ ἐντὸς τοῦ ὁποίου διαλύομεν 8 ὄκ. γαλαζόπετραν. Κατόπιν ὀρίπτομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν διάλυσιν αὕτην μέσα εἰς τὸ σαπουνόχωμα, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς δοχεῖον ξύλινον ἢ πήλινον καὶ ἀνακατώνομεν μέχρις ὅτου γίνῃ ἓνα μίγμα ἀφοῦ δὲ ξηρανθῇ ἐπιτιθέμενον εἰς τὸν ἥλιον εἰς σανίδες ἢ λινάτσες, τρίβομεν διὰ νὰ γίνῃ λεπτὴ σκόνη. Τὴν σκόνην αὕτην ὀρίπτομεν ἐπάνω εἰς τὰ σταφύλια, ὅταν ἐτοιμάζωνται νὰ γυαλίσουν, ὅπως καὶ τὸ θειάφισμα. Ἐν περιπτώσει βροχῆς ἐπαναλαμβάνομεν τὸ ἴδιον.

Τὰ μπιστάνια· νόσος αὐτῶν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οἱ γεωργοὶ ὑφίστανται πολλὰς ζημίας καταστρεφομένων τῶν μπιστανιῶν (ἀγγουριῆς) αὐτῶν, ὑπὸ μιᾶς

ἀσθeneίας παρομοίας πρὸς τὴν προσβάλλουσιν τὰ ἀμπέλια, ὑπὸ τὸ ἐπιστημονικὸν ὄνομα *διδιον* (στάκτωμα).

Αὕτη προσβάλλει ὅλα τὰ πεπονοειδῆ, ἰδίως ὅταν ἐπικρατοῦν καιροὶ βροχεροί, φυτὰ δ' εὖρωστα καὶ πολλάκις γεμάτα καρπὸν τὴν μίαν ἡμέραν, ξηραίνονται σχεδὸν ἀποτόμως τὴν ἐπομένην. Ἡ θεραπεία τῆς ἀσθeneίας αὐτῆς εἶναι ἀσφαλῆς ὅταν *θειάφισμα* ὅπως καὶ τὰ ἀμπέλια πρὸ τῆς ἀνθήσεως ἢ καὶ κατὰ τὴν ἀνθισιν, ἐπαναλάβωμεν δὲ τὸ θειάφισμα μετὰ 20 ἕως 25 ἡμέρας. Ἐν περιπτώσει βροχῆς τὸ θειάφισμα πρέπει νὰ ἐπαναληφθῆ. Τὸ θειάφισμα ἔχει θεραπευτικὴν ἐνέργειαν τοιαύτην, ὥστε καὶ ἂν ἡ προσβολὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιφέρει τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα.

Ἡ κόλλα τῶν δένδρων (κομμώσεις).

Φάρμακον πρὸς ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῆς ἀσθeneίας αὐτῆς δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς προλαμβάνεται ὅμως, σχεδὸν πάντοτε, ὅταν ἀποφεύγωμεν νὰ πληγῶμεν τὰ δένδρα μας διὰ τῶν διαφόρων ἐργαλείων· εἰς τοῦτο δὲν δίδεται ποτὲ προσοχὴ· ἀντελήφθημεν δὲ κηπουροὺς νὰ ἀφαιροῦν διὰ τῆς τσάπας βέργας ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ λεπτοτέρου καὶ εὐκόλως ὑπὸ τῆς ἀσθeneίας αὐτῆς προσβαλλομένου δένδρου τῆς λεμονιάς! μερικὰ δένδρα, ὡς γνωστόν, προσβάλλονται εὐκολώτερον ἀπὸ τὴν κόλλαν, εἶναι δὲ ὅλα τὰ ξυνόδενδρα, ἢ βερικοκία, ἢ ἀμυγδαλιά, ἢ κερασιά καὶ τὰ συγγενῆ πρὸς αὐτά. Διὰ τὰ δένδρα αὐτὰ πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν καθαρισμὸν, νὰ περιοριζώμεθα δὲ μόνον εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ξηραδιῶν ὅταν δὲ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κόψωμεν κλάδον, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ κάμωμεν τὴν προιονία λοξά, νὰ γλυκάνωμεν αὐτὴν μὲ κλαδευτήρι καὶ νὰ τὴν ἀλείψωμεν μὲ κατράμι. Ἀποφεύγωμεν ἐπίσης τὴν ἀσθeneian, ὅταν δὲν φυτεύομεν εἰς μέρη ποῦ κρατοῦν ὑγρασίαν καὶ χωρὶς ἥλιον. Ὅταν ἐμβολιάζωμεν ἐπάνω εἰς ἄγρια ὅπως τὴν πορτοκαλιὰν ἐπάνω εἰς νερατζιὰν κλπ. Ὅταν, μόλις φανῆ ἡ πρώτη κόλλα, καθαρίζωμεν αὐτὴν μέχρι τοῦ ὑγιοῦς ξύλου καὶ ἀλείψωμεν κατράμι. Ὅταν δὲν πέρνωμεν κεντράδια ἢ μάτια ἀπὸ ἄρρωστα δένδρα.

Εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἐξηράνθη ἀπὸ κόλλαν ἓνα δένδρον φυτεύομεν ἄλλο ἄφ' οὗ, πολὺ πρὶν, ῥίψωμεν ἀρκετὴν ποσότητα

ἀσβέστου. Πολλοὶ συνιστοῦν νὰ ῥίπτωμεν εἰς ἀσπροχώματα γύρω εἰς τὸ δένδρον μίαν ὀκᾶ βιτριόλι (καρραμπογιὰ) τὸ ὁποῖον ὠφελεῖ καὶ εἰς τὰ δένδρα τὰ ὁποῖα ἔπαθαν ἀπὸ κιτρινίσμα. Ἐπίσης τὰ δένδρα πρέπει νὰ σκάπτονται ἕως ἔξω ἀπὸ τῆς ποδιῆς των. Πολλὰ δένδρα ἰδίως ἀμυγδαλιῆς παρετηρήσαμεν τελείως καταστραφέντα ἕνεκα τῆς ἐγκαταλείψεως αὐτῶν ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη.

Ἡ Μελισσοκομία καὶ τὰ προτερήματα τῆς νέας κυψέλης.

Ἡ σημερινὴ μεγάλη πρόοδος τῆς μελισσοκομίας ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς παλαιᾶς κυψέλης διὰ τῆς νέας ξυλίνης καὶ εὐρυχώρου μὲ κινητὰ πλαίσια (τελάρα). Ἡ νέα κυψέλη ἀποτελεῖται ἀπὸ κιβώτιον ἐπίμηκες ἢ τετράγωνον μὲ κινητὸν πυθμένα καὶ εἴσοδον ἀνοίγει καὶ κλείει ὅσον θέλομεν. Ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τοποθετοῦνται τὰ τελάρα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κτισθοῦν αἱ κηρήθραι. Τὰ τελάρα αὐτὰ σκεπάζονται ἀπὸ ἓνα μουσαμᾶ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν τοποθετεῖται ἡ στέγη τῆς κυψέλης ἢ ὁποῖα ἔχει κλίσιν διὰ νὰ φεύγουν τὰ νερά, εἰς τὰ πλάγια δὲ 2 ἀνοίγματα μικρὰ διὰ τὸν ἀερισμὸν. Ἐκ τῶν διαφορῶν συστημάτων δύο εἶναι τὰ προτιμώτερα. Ἡ κυψέλη Dadant (κάθετος κυψέλη) μὲ ἕνδεκα πλαίσια εἶναι πολύπλοκος ἕνεκα τῶν πατωμάτων της, ἐνῶ ἡ κυψέλη Layens (ὀριζόντιος κυψέλη) μὲ 17 πλαίσια πολὺ ἀπλουστερά. Ἐκ τῆς γενομένης ἤδη ἐγκαταστάσεως ἐνταῦθα καὶ τῶν δύο τούτων συστημάτων θὰ πεισθῶμεν ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι προτιμώτερον διὰ τὸν τόπον μας. Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ προτιμηθοῦν αἱ νέαι κυψέλαι εἶναι πολλοί. Δυνάμεθα π.χ. εἰς κάθε ἐποχὴν νὰ ἐπιθεωρήσωμεν τὴν νέαν κυψέλην καὶ ἀντιληφθῶμεν τὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἂν ὑπάρχει καὶ ἐργάζεται ἐν καιρῷ ἡ βασίλισσα, ἂν προσέβαλε τὴν κυψέλην καμμία ἀσθένεια κλπ. Ἡ στέγη τῆς κυψέλης σχηματίζει κενὸν τὸ ὁποῖον προφυλάσσει τὰς μελίσσας καὶ τὸν γόνον ἀπὸ τὸ ψύχος καὶ τὴν πολλὴν ζέσθη. Ὁ χῶρος τῆς κυψέλης δύναται νὰ μεγαλώνη καὶ μικραίνη ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σμήνους.

Ὅταν ἔχωμεν μεγάλην ἀνθοφορίαν τοποθετοῦμεν εὐκόλως νέα

τελάρα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐγέμισαν μὲ μέλι. Ἔνεκα τῆς χρησιμοποίησεως τῶν τελάρων τὸ μέλι ἐξάγεται μὲ μηχανήματα τελείως καθαρὸν καὶ πωλεῖται πολὺ ἀκριβώτερον· μετὰ δὲ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ μέλιτος αἱ κηρήθραι δὲν καταστρέφονται ἀλλὰ τοποθετοῦνται πάλιν ἐντὸς τῆς κυψέλης, καὶ αἱ μελισσαι, ἂν ὑπάρχουν ἄνθη, ἀρχίζουν ἀμέσως νὰ τὰς γεμίζουν μὲ μέλι διότι κερδίζουν τὸν χρόνον καὶ τὸ ὑλικὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἔχανον διὰ νὰ κατασκευάσουν νέαν κηρήθραν (πήταν).

Μεταφορὰ μελισσίων.

Πρώτη ἐργασία διὰ τὴν μεταφορὰν μελισσίων ἀπὸ ἐντοπίας κυψέλης εἰς εὐρωπαϊκὴν εἶναι νὰ προετοιμάσωμεν τὴν νέαν τοποθετοῦντες ἐντὸς αὐτῆς 6 πλαίσια μὲ τεχνητὰς κηρήθρας πρὸς τὸ ἐν ἄκρον αὐτῆς ἀφίνοντες μεταξὺ τῶν πλαισίων τόπον διὰ 3 — 4 κηρήθρας, τὰς ὁποίας θὰ ἀρῶμεν ἀπὸ τὴν παλαιάν. Θὰ περιέχουν δὲ αὐταὶ γόνον καὶ μέλι. Προηγουμένως καρφώνωμεν εἰς 3 — 4 πλαίσια, ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, δύο καλάμια πελεκημένα μὲ μικρὰ καρφιά, ἔχομεν δὲ καὶ ἄλλα καλάμια ἔτοιμα διὰ νὰ στερεώσωμεν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὰς κηρήθρας τῆς παλαιᾶς κυψέλης, τὰς ὁποίας θὰ τοποθετήσωμεν εἰς τὰ οὕτω προετοιμασμένα πλαίσια. Περιορίζομεν τὴν εἴσοδον τῆς νέας κυψέλης καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μουσαμᾶ, τοποθετοῦμεν αὐτὴν εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς τὴν ὁποίαν μετατοπίζομεν παραπλεύρως καὶ καπνίζομεν τὴν εἴσοδον. Ἀρχίζομεν νὰ ἀφαιρῶμεν τὰ πρῶτα πλακίδια τῆς παλαιᾶς ἐνῶ ὁ βοηθὸς κανονίζει τὰς μελίσσας διὰ νὰ μὴ εἶναι ἐπιθελικαί· τὰ πλακίδια ὅσα ἔχουσι κηρήθρας μὲ μελίσσας τινάσομεν ἐντὸς τῆς νέας κυψέλης ἀφ' οὗ πεισθῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπ' αὐτῶν ἡ βασίλισσα· ὅταν τὴν εὕρωμεν τὴν συλλαμβάνομεν ἀπὸ τὰ πτερὰ μὲ προσοχὴν καὶ τὴν τοποθετοῦμεν εἰς εἰδικὸν κλουβί ἢ εἰς κουτὶ τῶν σπύριτων. Μετὰ τὸ τίναγμα τῶν μελισσῶν ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἔχουν γόνον ἢ μέλι τοποθετοῦνται ἐντὸς τῶν πλαισίων τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἔτοιμα καὶ καρφώνωμεν τὰ καλάμια καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Τοποθετοῦμεν τότε τὰς κηρήθρας αἱ ὁποῖα ἔχουν γόνον εἰς τὸ μέσον, ὅσας δὲ ἔχουν μέλι, παραπλεύρως τὰ πλαίσια μὲ τὰς τεχνητὰς κηρήθρας θὰ εὐρί-

σκωνται εἰς τὰ ἄκρα ἀπὸ τρία πλησιάζομεν τὸ διάφραγμα ὥστε νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῆς τελευταίας κηρήθρας καὶ ἀφίνομεν τὴν βασιλίссαν εἰς τὰ μεσαῖα πλαίσια ἀναστρέφοντες τὸ κουτί καὶ ἀνοίγοντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοποθετοῦμεν τὸν μουσαμᾶ καὶ κλείομεν τὸ σκέπασμα. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἐπιθεωροῦμεν τὴν κυψέλην καὶ καθαρίζομεν τὸ πάτωμα. Προσέχομεν ἂν ὑπάρχῃ τροφή καὶ κυρίως ἂν ὑπάρχουν μικρὰ αὐγὰ ἢ μικροὶ σκόληκες· τότε πειθόμεθα ὅτι ἡ βασίλισσα εἶναι ὑγιής· ἐὰν ὅμως δὲν εὔρωμεν αὐγὰ ἢ σκόληκας, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ βασίλισσα ἐχάθη. Ὅταν δὲ μετὰ ἐξέτασιν τῶν κηρυθρῶν πεισθῶμεν περὶ τούτου, λαμβάνομεν ἀπὸ ἄλλην κυψέλην μίαν κηρήθραν μὲ πολὺ μικρὸν γόνον καὶ ἀφοῦ τινάξωμεν τὰς μελίσσας, τοποθετοῦμεν εἰς τὴν ὄρφανὴν κυψέλην καὶ αἱ μέλισσαι προβαίνουν εἰς ἀνατροφὴν νέας βασιλίссας· πρέπει ὅμως ὁ μελισσοκόμος νὰ ἐπιθεωρήσῃ μετὰ 10 ἡμέρας καὶ ἂν ὑπάρχουν βασιλικὰ κύτταρα περισσότερα τῶν τριῶν νὰ τὰ καταστρέψῃ καὶ ἀφήσῃ τὰ μᾶλλον ἀνεπτυγμένα. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ μέλι, αἱ δὲ μέλισσαι ἐξ αἰτίας τοῦ καιροῦ δὲν δύνανται νὰ ἐξέλθουν εἰς βοσκὴν ἢ ἂν ἔχῃ διακοπὴ ἢ ἀνθοφορία, τροφοδοτοῦμεν μὲ μέλι τὸ ὅποῖον θέτομεν, εἰς ἀπλωτὸν δοχεῖον ἑκατὸν δράμια ἕως μισὴ ὀκτὰ εἰς κάθε κυψέλην, ἢ διὰ τροφοδότου εἰδικοῦ.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθοφορία προχωρεῖ αἱ δὲ μέλισσαι συμπληρῶνουν τὰς ἐν τῇ κυψέλῃ τεχνητὰς κηρήθρας προσθέτομεν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἀπὸ ἓν πλαίσιον μὲ τεχνητὴν κηρήθραν, φροντίζοντες πάντοτε τὰ πλαίσια τοῦ γόνου νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ κέντρον.

Ὁ μελισσοκόμος πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὰς συχνὰς ἐπιθεωρήσεις καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ ἐνοχλῶμεν συχνὰ τὰς μελίσσας.

Τρυγητὸς τοῦ μέλιτος.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀνθοφορίας προβαίνομεν εἰς τὸν τρυγητὸν τοῦ μέλιτος ὁ ὁποῖος γίνεται ὡς ἐξῆς. Λαμβάνομεν ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς τῆς κυψέλης τὰ πλαίσια τὰ ὁποῖα περιέχουν μέλι καὶ τινάσσωμεν, βοηθούμενοι καὶ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν βούρτσαν, τὰς μελίσσας ἐντὸς τῆς κυψέλης καὶ τὰ μεταφέρομεν εἰς δωμάτιον ὅπου ἔχει τοποθετηθῆ ὁ μελιτοεξαγωγεὺς (μηχάνημα διὰ νὰ βγάξῃ

τὸ μέλι). Μεγάλη προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὴν ποσότητα τοῦ μελίτος ἢ ὁποία πρέπει νὰ μείνῃ ἐντὸς τῆς κυψέλης διὰ νὰ περάσῃ καλὰ τὸν χειμῶνα τὸ μελίσι· ἂν πάρωμεν περισσότερον ἀπὸ ὅσον πρέπει, θὰ χάσωμεν τὸ μελίσι μας. Διὰ νὰ βγάλωμεν τὸ μέλι μὲ τὸ μηχανήμα πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν διὰ τῆς μελισσοκομικῆς μαχαίρας τὸ ἐκ κηροῦ σκέπασμα τῶν κελίων καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρᾶς τῆς κηρήθρας· τοποθετοῦμεν τότε τὰ πλαίσια μὲ τὰς κηρήθρας εἰς τὴν μηχανὴν καὶ περιστρέφομεν μέχρις ὅτου φύγῃ ὅλον τὸ μέλι τῆς μιᾶς πλευρᾶς· ἔπειτα γυρίζομεν τὰ πλαίσια οὕτως ὥστε ἡ πλευρά, ἢ ὁποία ἔχει μέλι, νὰ βλέπῃ πρὸς τὰ ἔξω καὶ περιστρέφομεν. Ἄφ' οὗ ἀδειάζωμεν τὰς κηρήθρας τοποθετοῦμεν πάλιν αὐτὰς ἐντὸς τῆς κυψέλης των.

Ἀσθένειαι — Σφήκες.

Ὅταν τὰ μελίσια εἶναι δυνατὰ σπανίως προσβάλλονται ὑπὸ ἀσθενείας· διὰ τοῦτο μεγαλύτερα φροντίς τοῦ μελισσοκόμου πρέπει νὰ εἶναι ἢ καλὴ διατήρησις τῶν μελισσίων του· νὰ φροντίζῃ δηλαδὴ νὰ ἀφίνη ἀρκετὴν τροφὴν κατὰ τὸν τρυγητόν.

Αἰτία τῆς ἀδυναμίας ὄλων σχεδὸν τῶν μελισσίων μας, ἐκτὸς τῆς προερχομένης ἀπὸ τὴν ὀλίγην τροφὴν, εἶναι διότι ἀφίνομεν αὐτὰ νὰ βγάλουν πολλὰ σμάρια. Ὁ μελισσοκόμος ὅταν ἰδῇ ὅτι ἓνα μελίσι του ἔβγαλε τὸ πρῶτον σμᾶρι, — τὸ ὁποῖον πάντοτε εἶναι δυνατὸν — νὰ ἐπιθεωρῇ καὶ καταστρέφῃ ὅλα τὰ ἄλλα βασιλικά κελία καὶ διὰ νὰ μὴ ἀδυνατίσῃ πολὺ ἢ μάνα καὶ διότι ὅσα σμάρια ἔβγουν μετὰ τὸ πρῶτον εἶναι ἀδύνατα καὶ δὲν δύνανται νὰ ζήσουν. Νὰ ἔχῃ τὰ μελίσια του προφυλαγμένα ἀπὸ τοὺς βορείους ἀνέμους καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑγρασίας νὰ τοποθετῇ τὰς κυψέλας μίαν σπιθαμὴν ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν. Ὅμοιως προφυλάσσονται ἀπὸ πολλὰς ἀσθενείας ἐὰν θέσωμεν εἰς μίαν ἄκραν τῆς κυψέλης ἓνα κομμάτι κάμφορα σὰν φουντοῦκι ἢ ἀνάλογον ποσὸν ναφθαλίνης μέσα σὲ ὑφασμα τοῦτο εἰμποροῦμεν νὰ κάμωμεν καὶ διὰ τὰς ἐγχωρίους κυψέλας.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ μεγαλύτεραι καταστροφαὶ εἰς τὰς μελίσας προξενοῦνται ἀπὸ τῆς σφήκης κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνοιξέως. Διὰ νὰ μὴ χάνῃ δὲ ὁ μελισσοκόμος τὸν καιρὸν τοῦ καταδιώκων

αὐτὰς διὰ τῶν γνωστῶν μεθόδων καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος, ἐφευρέθησαν εἰδικαὶ σφηκοπαγίδες τὰς ὁποίας τοποθετοῦμεν ἐπὶ τῶν δένδρων τοῦ μελισσοκομείου ἢ ἐπὶ κονταριῶν.

Ἡ ἐντόπιος κυψέλη.

Τὸ πλέον ἀνθυγιεινὸν καὶ ἐλατωματικὸν σύστημα εἶναι τὰ γλαστριά τὰ ὁποῖα συνηθίζομεν νὰ χρησιμοποιῶμεν διὰ τὰ μελίτσια μας· προτιμώτερον εἶναι νὰ μεταχειριζώμεθα κάσες τοῦ πετρελαίου καλῆς χωρὶς ἀνοίγματα τὰς ὁποίας πρέπει νὰ πλύνωμεν προηγουμένως μὲ ποτάσαν καὶ νὰ ἀφήσωμεν 5—10 ἡμέρας εἰς τὸν ἥλιον. Εἰς αὐτὰς μάλιστα ἐὰν χρησιμοποιήσωμεν καὶ τελάρα μὲ τεχνητὰς κηρήθρας καὶ περισσότερον μέλι θὰ ἔχωμεν καὶ πολὺ καλυτέρας ποιότητος διότι τότε τὸ μέλι θὰ βγαίῃ μὲ τὸ μηχανήμα.

Τοποθεσία μελισσοκομείου.

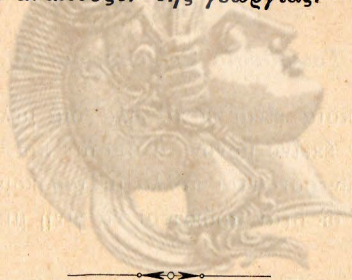
Τὰ μέρη τὰ ὁποῖα εἶναι κατάλληλα διὰ μελισσοκομεῖον εἶναι εἰς ὅλους γνωστά· ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προσέχωμεν εἶναι νὰ μὴ συγκεντρώνονται πολλὰ μελισσοκομεῖα εἰς μίαν περιφέρειαν, μάλιστα δὲ ὅταν πρόκειται νὰ γίνῃ μικρὰ ἐγκατάστασις.

Μελισσοτροφικὰ φυτά.

Ὅλα ἐν γένει τὰ φυτά, θάμνοι καὶ δένδρα τὰ ὁποῖα κάνουν ἄνθη παρέχουν εἰς τὰς μελίττας ὑλικὸν πρὸς παραγωγὴν μέλιτος· ἰδιαιτέρως δὲ τὸ καλύτερον καὶ περισσότερον μέλι γίνεται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνθοφορίας τοῦ θυμαριοῦ. Δυστυχῶς ὅμως, ἐκτὸς τῆς καταστροφῆς ἢ ὁποῖα γίνεται κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν πρὸς σπορὰν ἀγρῶν, ἢ ὁποῖα ἄλλως τε εἶναι ἀναγκαῖα, μεγάλος ἀριθμὸς τῶν πλουτοφόρων αὐτῶν θάμνων καταστρέφεται ὑπὸ τῶν κατοίκων διὰ νὰ τροφοδοτηθοῦν οἱ φοῦρνοι, ἐν ᾧ ὑπάρχουν τόσα ἄλλα ἄχρηστα κλαδιὰ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ αὐτοῦ ὅλοι πρέπει νὰ συντελέσουν, ὑποδεικνύοντες καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐπιβάλλοντες τὸν ἀπαιτούμενον σεβασμὸν εἰς τοὺς ὄλιγους καὶ συστηματικοὺς αὐτοὺς καταστροφεῖς τῶν χρησιμωτάτων διὰ τὴν μελισσοκομίαν θάμνων.

Ὅπως εἰς τὸ περὶ κτηνοτροφίας κεφάλαιον εἵπομεν, ἐπίσης εὐεργετικά διὰ τὴν μελισσοκομίαν φυτὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐσουστήσαμεν ὡς κατάλληλα διὰ τροφήν τῶν ζώων, ὅπως τὸ τριφύλλι, ὁ βήκος κλπ. εἰς τὴν καλλιέργειαν δὲ τούτων ὀφείλουσιν ἰδιαίτερος νὰ ἐπιδοθοῦν οἱ μελισσοκόμοι μας.

Ὁ Γεωργικὸς Σύνδεσμος ἀναλαμβάνει νὰ προμηθεύῃ κατόπιν παραγγελίας σπόρους διαφόρους, γεωργικὰ καὶ μελισσοκομικὰ ἐργαλεῖα, φάρμακα κατὰ τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν τῶν ζώων καὶ φυτῶν, ὡς καὶ πᾶσαν ἐργασίαν σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000001584

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

A08311

ΑΘΗΝΑΙ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ", Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ 8404